

Metodika pro výpočet měsíčních dat ze čtvrtletních údajů Výběrového šetření pracovních sil

Zdrojem ke zpracování měsíčních údajů o zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou data z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS). Z několika možností, které jsou k dispozici pro zpracování měsíčních odhadů ze čtvrtletního šetření, byl vybrán upravený regresní kompozitní odhad používaný pro měsíční výpočet dat ve VŠPS.

Tento model je založen na odhadu, který lze použít pro opakované průzkumy s částečně překrývajícími vzorky. Obecně nevýhodou měsíčních výstupů je nulové překrytí v rámci meziměsíčního srovnání, ve VŠPS však existuje mezičtvrtletní a meziroční překrytí. To umožňuje zvýšení stability měsíčních výsledků v čase. Český model rotace ve VŠPS používá vzorek v průzkumu pětkrát po dobu 15 měsíců (5 čtvrtletí). Z rotačního schématu vzniká přibližně 80% překrytí vzorku mezi čtvrtletími, čímž se definuje trend.

Rotační schéma z Výběrového šetření pracovních sil

Období šetření	Období zařazení											
1. čtvrtletí 2012	a5	b4	c3	d2	e1							
2. čtvrtletí 2012		b5	c4	d3	e2	f1						
3. čtvrtletí 2012			c5	d4	e3	f2	g1					
4. čtvrtletí 2012				d5	e4	f3	g2	h1				
1. čtvrtletí 2013					e5	f4	g3	h2	i1			
2. čtvrtletí 2013						f5	g4	h3	i2	j1		
3. čtvrtletí 2013							g5	h4	i3	j2	k1	
4. čtvrtletí 2013								h5	i4	j3	k2	l1

a, b výběrový vzorek,

1 až 5 ... vlna (opakování)

sledované čtvrtletí

80% překrytí v předešlém čtvrtletí

Základem pro odhad jsou zjištěná měsíční data v rámci referenčního období pro daný měsíc. Referenční měsíční období obvykle zahrnuje všechny referenční týdny, v nichž alespoň jeden den je součástí daného referenčního měsíce.

Rozpis referenčního období pro měsíční zpracování v roce 2013:

Měsíc	Referenční týden	Délka období
Leden	1-5	5 týdnů
Únor	5-9	5 týdnů
Březen	9-13	5 týdnů
Duben	13-18	6 týdnů
Květen	18-22	5 týdnů
Červen	22-26	5 týdnů
Červenec	26-31	6 týdnů
Srpen	31-35	5 týdnů
Září	35-40	6 týdnů
Říjen	40-44	5 týdnů
Listopad	44-48	5 týdnů
Prosinec	49-52 (1)	5 týdnů

Pro trendové porovnání se konstruuje subpopulace, která zahrnuje ty samé osoby, které byly šetřeny v předchozím a zároveň jsou šetřeny ve čtvrtletí současném. Ke stabilitě odhadu se využívá pomocné proměnné ekonomický status, a mezičtvrtletní změna v zaměstnanosti a nezaměstnanosti tak

ovlivňuje výsledné váhy v měsíčním vzorku. Pozorovány jsou informace o předchozím stavu před třemi měsíci za osoby v překrývající rotační skupině a ty slouží jako pomocné proměnné v kalibraci. Kalibrace vah je prováděna standardně na demografické proměnné (kraj, pohlaví, věková skupina).

V této metodě odhadu je dále vyvinuta úprava již upravených trendových dat o faktor úrovně, který v druhém kroku upravuje výsledné váhy pro dané čtvrtletí.

Tabulka s pomocnými proměnnými použitými pro kalibraci vah:

Základní proměnné daného odhadu	Pomocné proměnné na základě informací z předchozího stavu (před třemi měsíci)	
Populace podle NUTS-3 kraje, podle pohlaví a podle 14 věkových skupin	Zaměstnaní před 3 měsíci podle NUTS-3 kraje, podle pohlaví a podle 14 věkových skupin	Nezaměstnaní před 3 měsíci podle NUTS-3 kraje, podle pohlaví a podle 14 věkových skupin

Sezónní očištění využívá metodu nepřímého očištění, kdy jsou očištěny nejdříve jednotlivé komponenty (např. počet zaměstnaných či nezaměstnaných mužů v určité věkové skupině). Následně z těchto již očištěných dat jsou počítány výsledné očištěné míry zaměstnanosti, nezaměstnanosti či ekonomické neaktivity. Tento přístup je doporučován Eurostatem z důvodu shodné metodiky pro všechny zúčastněné státy v měsíčním zpracování.